

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnistvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 41.

V Ljubljani, v sredo 19. februarja 1896.

Letnik XXIV.

Državni zbor.

Dunaj, 18. februarja.

Volilna preosnova in posamezne stranke.

S predloženo volilno preosnovo se je začelo jako živahno gibanje v posameznih državnozbornih klubih. Vsaka stranka zbira svoje verne v posvete, da se razgovore na drobno o novem volilnem načrtu in da določijo svoje stališče. Vsaka parlamentarna skupina ima svoje pomisleke proti načrtu, vendar so večinoma taki, ki se bodo dali odstraniti z raznimi koncesijami.

Konservativni klub se je 18. t. m. razgovarjal na vladnem načrtu gledé na volilno preosnovo. Sklenil je po daljšem razgovoru, glasovati za to, da se vladni načrt o volilni reformi izroči odseku v pretres.

Pri tej priliki je poudarjal poslanec Pfeifer, da je deželna Kranjska po vladnem načrtu v primeri k drugim deželam prikrajšana za jeden mandat, da torej naši deželi pristojata dva nova mandata, in ne le jeden, kakor to določa vladni načrt o volilni preosnovi. Vladni načrt se ozira na število prebivalcev posameznih kronovin, in sicer tako, da na vsacih 350.000 prebivalcev in tudi na ostanek najmanj 150.000 prebivalcev spada po jeden mandat. Kranjska šteje 498.958 prebivalcev, vladni načrt določa na 350.000 prebivalcev jeden državnozborni mandat, na drugih 148.958 pa nobenega. Drugače je po drugih kronovinah. Vzemimo Tirolsko: Ta kronovina šteje 812.696 prebivalcev, na dvakrat 350.000, tedaj na 700.000 daje vladni načrt dva mandata, na ostalih 112.696 pa jednega, skupaj za Tirolsko tri mandate.

Klubov načelnik grof Hohenwart je pritrdil izvajanjem poslanca Pfeiferja rekoč, da se je pri do-

ločevanju števila poslancev za novo volilno skupino s Kranjsko ravnalo preveč po mačehovo, torej treba skušati pridobiti za Krajsko še jeden mandat. Gotovo bo poslanec Klun, ki je v odseku za volilno preosnovo, vse storil, da tej popolno opravičeni zahtevi pomore do zmage.

Slovensko-hrvatski klub je imel že tudi v ta namen sejo. Tudi v tem klubu se je izreklo mnogo pomiselnosti proti vladnemu načrtu. Kot pogoje, da bodo glasovali za volilno preosnovo, bodo zahtevali, da se ugodno rešijo predlogi gledé volilne pravice ljubljanske trgovinske zbornice in gledé spremembe volilnega reda za Koroško in Štajersko.

Nemška levica tudi v tem vprašanju kaže svoj židovski značaj. Zahteva namreč zelo veliko kot plačilo zato, da bo glasovala za volilno preosnovo. Kot liberalna (!) stranka je proti temu, da bi se mera davka za volilno pravico v državnem zboru določevala kot del državnega volilnega reda z navadno večino, marveč hoče, da se to smatra kot določilo državnega temeljnega zakona in da treba zato dvetretjinske večine v državni zbornici. Kot centralisti zahtevajo nemški liberalci, da se deželnim zborom ne da pravica določevati, ali se naj volitve vrše posredno ali neposredno in kot filosemiti hočejo levčarji, da se petakarjem v dosedanjih volilnih skupinah vzame volilna pravica. Tem potom namreč upajo liberalci po mestih, vzlasti na Dunaju, rešiti za-se nekaj mandator.

Mladočehi so jako mrzli nasproti vladnemu načrtu, oni zahtevajo direktno občno volilno pravico, dasi jim je v resnici že Badenijeva predloga preveč splošna, kajti Mladočehi dobro vedo, da od novih mandator, namenjenih češki deželi po novem načrtu, ne bodo nobenega dobili, ker bodo v tej

skupini odločevali omladinisti in socijalni demokratje.

Poljski klub seveda ne bode pustil na cedilu svojega rojaka na ministerskem predsedniškem stolu ter se vdal volilnemu načrtu v nadi, da se bo plemenitašem zopet posrečilo z „volitvami“ kakor so navadno v Galiciji, tudi v tej volilni skupini prodreti s svojimi kandidati. Če se pri tem računu vendar le zmotijo velmožje, o tem nas bo poučila bližnja prihodnost.

Tudi antisemitska in nemško-narodna stranka bote povdarjali potrebo, da se razširi volilna pravica, a konečno bota tudi za vladno predlogo, kajti boljše je nekaj, kakor nič.

Potreba verske vzgoje.

V zadnji seji poljskega kluba je pri razpravi o ministerstvu za nauk in bogočastje izrazil poslanec Chotkovski željo, naj mu klub dovoli v zbornici govoriti o verskem pouku na ljudskih šolah. On zahteva, da se število ur za veronauk pomnoži na ljudskih šolah. Sploh se naj v ljudski šoli bolj ozira na versko vzgojo.

Poslanec Kozlovski mu je odgovoril, da se sicer strinja z njegovimi nazori glede potrebe verske vzgoje, vendar da je sedaj neumestno to reč spravljati pred državni zbor, ker se je bati, da bi bilo brezuspešno. Pač pa meni, da je vsekakor potrebno povdarjati v državnem zboru, da se za zrelostno spričevalo zahteva tudi skušnja iz veronauka.

Položaj konfekcijskih delavcev v Berlinu.

V glavnem mestu nemškega cesarstva se je zopet nekaj razpočilo na ognjišču socijalnega vprašanja. Pokazala se je namreč na jedni strani ne-

LISTEK.

Iz dnevnika slovenskega slikarja.

(Konec.)

Župnik mi hitro sam pomaga iz te zadrege rekoč: „Kaj se boste sramovali prerisavati dobre umotvore, boljši so, nego delati karikature, potlej pa spodaj zapisati; invenit et pinxit. Pokažite mi sliko. No vidite, to je prav dober Mayerjev jeklorez, posnet po Deschwandnovi sliki. Originalnih slik pač ne boste mogli delati za to ceno. Kadar se boste pa bolj izobrazili, pa tudi kaj več naučili po raznih akademijah in galerijah, potem pa le na dan z originalnimi slikami.“

No, to je bilo za-me! Pameten mož, si mislim. Zdaj mi je šlo delo izpod rok, dasi je dež lil neprestano. V par dneh moram biti z delom pri kraju.

Zvečer mi župnik kaže nekatere svoje akvarelne slike. Mnogo ni bilo prida, ker je še le začel se učiti v tej stroki. Med drugimi ste me zanimali dve mali nedovršeni sliki, katere je župnik posnel po nekem božjem grobu. Predstavljale ste pokrajinski sliki poleg gore Kalvarije. Dalj časa jih ogledujem ter si mislim, kaj ko bi se dale uporabiti v steni vsako stran v kapelici. Besedo mi je vzel župnik iz ust ter jih ponudil meni, če se mi ljubi jih uporabiti za kapelico. — Kdo raje kot jaz! — Priporočal

mi je, naj pridno slikam — skiciram — bodisi to ali ono, in naj imam tako knjižico za slike vedno pri sebi. Čez sedem let pride vse prav. Včasih človeku ne pride z lepa kaka pametna misel, zlasti slikarjem se to večkrat zgodi, kako prav mu služi taka knjižica v zadregah. Največji slikarji so jih imeli, kakor postavim Michel Angelo, Lionardo da Vinci, Kaulbach itd. „Tudi jaz, dasi sem še le začetnik v risanju in slikarstvu, rad napravljam, kakor vem in znam, take slike, in kakor vidite, včasih dobro služijo. Ko bi slovenski slikarji bili v tem bolj pridni, menim, da bi jim ne bilo v škodo.“

Prav z zanimanjem sem poslušal zgovornega gospoda ter storil marsikateri dober sklep za prihodnost. Začeto delo se je bližalo h koncu. Vreme, do sedaj neugodno, se je zjasnilo, zato mi je bilo mogoče, kapelico tudi zunaj priprosto polihromovati. Četrty dan popoldne po začetem delu stojim torej pred svojim prvim umotvorom, katerega sem zvršil na svoji rodni zemlji. Ravnokar sem odložil čopič in znesel iz kapelice posode in barve. Tudi nekaj ljudij se je zbralo in ogledovalo na novo slikano kapelico. Kakor sicer ob tacihi priložnostih, tako je tudi tu padla kaka beseda. Temu se je zdelo znamenje tako lepo, da ga ni daleč okoli takega, drugi je zopet pogrešal pisanih rož, tretjemu so se zdele barve premalo žive itd. No, vse te opazke so se mi zdele premalenkostne, da bi se na nje oziral, pomneč Preširnov sonet o Apelu in njegovem kritiku.

Toda pri ogledovanju ravnokar vzgotovljenega svojega umotvora nisem si mogel drugače, kakor da tiho sam sebi potožim svojo premalo izurjeno ročnost. Mnogo je lepih potez, mnogo lepih misel, a to še ni umetnostni umotvor, kakoršnega zahteva moj ideal in ideal cerkvene umetnosti. V te misli utopljenega potrka me župnik na ramo: „Čestitam, gospod, da ste tako hitro in lepo izvršili. Bog daj sreče i pri nadaljnjem vašem delu, posebno pa pri nadaljni izobrazbi.“

Prime me za roko ter me spremlja proti svojemu domu. Tu je že čakal omenjeni posestnik ter mi stisnil dogovorjeno svoto 5 gl. v roke ter v svoji dobrohotnosti in zadovoljnosti dostavil: „Če pa ni dosti, bom pa še priložil par kron“, kar sem pa velikodušno odklonil, misleč, prvi umotvor naj bo zmerno plačan, da bo potlej več sreče.

Župnik mi je prigovarjal, naj ostanem še nekaj dni pri njem, a ker so bile moje počitnice pri kraju, prosil sem ga, da smem odriniti zopet nazaj na akademijo, kjer bi rad nadaljeval tolikanj mi potrebno nadaljno izobrazbo. Prav veselilo me je, da se je z menoj odpeljal tudi župnikov brat, kateri se mi je med tem časom prijateljski priljubil ter me spremlil do slovenske stolice.

Župnik stisnil mi je k odhodu nekaj v roke in na uho nekaj povedal, kar ne bom pozabil. Glasilo se je nekam tako: „Vsak začetek je težak. Prosim Vas, ne osnujte si poprej svojega lastnega doma in

znosna revščina krojaških pomočnikov obojega spola pri berolinskih konfekcionarijih, na drugi strani pa brezmejno, nečuvno oderuštvo židovskih kapitalistov. Državni zbor je bil o tem obveščen 12. t. m. in je na dolgo in široko razpravljaval o žalostnem položaju ubogih trpinov. Res je sicer, da si prizadevajo vse stranke in tudi vlada, najti pot, po kateri bi se olajšala splošna beda berolinskih delavcev, toda vse njihovo prizadevanje bode zaman, ker obravnavajo vse druge točke, samo tistih ne, koder bi se dalo najpreje pomagati. Pomagati žele zatiranemu delavstvu, a pri tem varovati tudi interese velikega kapitala tam, kjer se varovati ne smejo. Tu pa ravno tiči glavna napaka, in dokler se ta ne popravi, tako dolgo ni misliti na kako zdatno zboljšanje. Splošna revščina je prevelika in število štrajkujočih delavcev preogromno, da bi se jim drugim potom moglo zdatno pomagati.

O sedanjih splošnih bedi krojaških pomočnikov piše „Köln. Volkszeitg.“ sledeče: Še za noben štrajk se občinstvo ni tako zanimalo, kakor za sedanj, toda tudi sedaj bodo morali delavci odjenjati, ker je preveliko njihovo število in nimajo nikakih za življenje potrebnih sredstev. Konfekcijski delavci, posebno pa ženske, so najubožnejši mej vsemi reveži. Konkurenca je velika, kajti dekleta ne marajo služiti, ampak se raje pečajo s šivanjem. In kako žalosten je potem njihov položaj! Po štirinajsturnem delu si komaj prisluži 75 vinarjev, in od tega morajo živeti n. pr. vdova in otroci. Takih družin bi lahko našli na stotine. Največja nadloga za imenovane tlačane so pa tako zvani posredovalci, ki na vse možne načine pritiskajo na svoje delavce, sami pa se maste z delavskimi žulji. Posredovalec prevzame primerno od konfekcionarja 1000 sraje za 2000 mark plače, on pa odda vse delo le za 1500 mark, torej mu ostane samo za posredovanje čistih 500 mark, katere je vkradel trpinom.

Poglejmo še, kako plačujejo židovski oderuhi uboge delavske žrtve. Sivilja dobi za 12 predpasnikov 60 vinarjev, za ravno toliko ženskih jopičev 90 vinarjev, za plašče 1 marko 25 vinarjev, za otroške obleke 1 marko 50 vinarjev, za 12 ovratnikov 60 vinarjev plače itd. Umevno je, da s tem zaslužkom ne more živeti in ne umreti. Iz tega pa tudi sledi, da tako ogromno število delavcev in delavk ne more dolgo izostati od dela in da je torej nemogoče dalje časa trajajoč krojaški štrajk. Pokazalo se je že pogostokrat, da so bili ti reveži k večjemu kakih 8 dnij brez dela, toda potem so morali takoj zopet vsprejeti delodajalčeve ponudbe, akoravno so bile pogostokrat še slabše, nego prvotne, ako so si hoteli ohraniti življenje. To je pa tudi dobro znano židovskim podjetnikom in vsled tega se vesele in še celo podpirajo stankovanje, ker vedo, da bodo čez malo dnij ubogi trpini prisiljeni še za nižjo plačo vsprejeti njihovo delo.

Iz tega vzroka se pa berolinske tovarne prav lahko kosajo z vsemi evropskimi tovarnami, katero prednost pa morajo s krvjo plačevati berolinski po-

močniki. Z nobenim obrtom ni združenega toliko siromaštva, materijalne in moralne propalosti, kakor ravno s konfekcijskim obrtom; krivice, ki se tu gode ubogim zatirancem, so res v nebo vpijoče.

Iz navedenega je umljivo, da si delavci sami nikakor ne morejo pomagati. Pomagala bi pa v tem oziru lahko država s tem, da bi krepko stopila na prste židovskim oderuhom. Toda gotovo je, da je zaman vsak apel na vladne kroge, ki se neradi zamerijo židovskim kapitalistom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarja.

Proti Badentjevi volilni preosnovi so se izmed delavskih stanov prvi oglasili češki delavci. V nedeljo popoldne se je zbralo v Pragi blizu 10.000 delavcev vseh strank k skupnemu shodu, na katerem so razni govorniki ostro kritizovali posamezne določbe volilne predloge. Povdarjalo se je, da se delavski stanovi nikakor ne morejo zadovoljiti s tako predlogo, katera se skoro nič ne ozira na zahteve delavskega stanu in ki le navidezno govori o nekakem razširjenju volilnega prava, v resnici pa sedanjim nevolilcem ne priznava nikake samostojnosti. Konečno so pozivljali vse dobro misleče poslance, naj ne glasujejo za vladno predlogo, in vsprejeli v tem smislu stavljeno resolucijo. Po zborovanju se je podalo blizu 1000 delavcev na mestni trg, koder so z glasnim krikom naznanjali svojo nezadovoljnost. Po daljšem posredovanju mestne policije, ki je aretovala več nemirnežev, so se razšli razburjeni zborovalci mej „pereat“-klicem na novo volilno predlogo.

Volilna reforma in socijalisti. Skoraj vsa glasila nekako ugodno presojuje vladni načrt volilne reforme, dobro vedoč, da v sedanjih razmerah boljša skoraj ni mogoča. Zanimivo je, kako sodijo glasila socijalistov. „Arbeiterzeitung“ piše: „Badenijev načrt volilne reforme ni železna spona, ki bi mogla zvezati raztrgano Avstrijo v skupno domovino raznih narodov, tudi ne sredstvo, da bi nazadnjaško deželo z zastarelimi napravami pretvorilo v moderno državo. Še manj pa načrt ustreza pravicam in zahtevam delavcev, ki niso zadovoljni z drobtino. Delavci so jednakopraven faktor državnega življenja. Delavci vzdržujejo državo z delom, nosijo največja bremena, zato nečije biti državljani druge vrste. Grof Badeni je tako pristregel občno volilno pravico, da je neužitna. Volilni načrt je nemogoč, ker je ničvreden, krivičen in nerabljiv.“ Berolinski „Vorwärts“ piše mej drugim: „Navzlic napakam kaže načrt volilne reforme napredek, ki so ga z neumorno agitacijo dosegli naši avstrijski tovariši. Začetek je koncu sedanje volilne krivice. Poslanci, voljeni v peti kuriji, bodo neutrudno gradili sedanjo volilno krivico in kot pravi ljudski zastopniki imeli prednost v zbornici ter zahtevali občno, jednako in direktno volilno pravico. Pomenljivo je, da politično zaostala Avstrija pričinja poprav-

ljati sedanjo volilno pravico v soglasji z zahtevami pravičnosti, dočim v Prusiji in na Badenskem nazaduje volilna pravica. Kamor pogledamo preko meje, povsod zapazimo napredek, le pri nas reakcija predrzno vzdiga glavo. Toda zmagala ne bo, za to skrbi socijalna demokracija“. S tem pretiravanjem hoče berolinski list le pogum dajati svojim ljudem.

Novi češki namestnik, bivši deželni predsednik v Sleziji, grof Karol Coudenhove je rojen l. 1858 in je opravljal prvo državno službo pri češkem namestništvu. Na to je bil imenovan okrajnim komisarjem v Karlovih varih, koder je dalje časa služboval. V javnem življenju je postal poznan povodom nekega stankovanja severno-čeških rudarjev, ko je z velikim pritiskom zadušil splošen upor. — Leta 1892, ko je bil razpuščen rihenberški občinski zbor, je kot cesarski komisar začasno oskrboval omejeno občinsko upravo. Kmalu nato je bil pozvan v poljedelsko ministerstvo in koncem leta 1893 je bil imenovan za praškega podnamestnika, koder je ostal do septembra 1894. l., ko je po odstopu deželnega predsednika Jägerja postal šleški deželni predsednik. Grof Coudenhove se je pokazal vedno energičnega uradnika in se je strogo ravnal po zakonskih določbah. Trdi se tudi, da je zmožen obeh deželnih jezikov. Kako bodo Čehi zadovoljni s svojim novim namestnikom, posebno kar se tiče njegovega energičnega postopanja, pokazala bodo kmalu njihova glasila. Ako bode kazal tako odločnost, kakor njegov prednik, si gotovo ne bode mogel pridobiti zupanja čeških krogov.

Srbska skupščina je danes zaključila svoje posvetovanje. Predlog glede revizije državne uprave ni prišel na dnevni red v tem zasedanju, kar so preprečili pristaši radikalne stranke. Ti so v predzadnji seji izjavili, da glasujejo za ta predlog pod sedanjo vlado le tedaj, ako bode v dotični komisiji najbolj zastopana njihova stranka. Tem zahtevam se seveda odločno protivi vladna stranka in toraj ni upati, da bilo kmalu rešeno preporno vprašanje.

Francoski predsednik Faure se nahaja v zelo neugodnem položaju. Po sklepu kabineta in senata ima razvozljati gordijski voz. Kakor kažejo sedanje razmere, je razvozljanje mirnim potom nemogoče, ampak moral ga bode razsekati. Do prihodnjega petka mora biti gotov s svojim delom. Odprti ste mu dve poti: odsloviti Bourgeoisovo ministerstvo ali pa razpustiti poslansko zbornico. V obeh slučajih pa preti velika nevarnost njemu samemu. Na jedni strani preže nanj monarhisti, ki bi radi imeli na njegovem mestu kralja, na drugi strani pa kažejo svoje zobe mnogovplivni socijalisti, ki že dalje časa delajo na to, da se odpravi predsedniška čast. Na ta način bode provzročil Bourgeois, ker ni hotel odsloviti ministra Ricarda, dvojno krizo na francoskem krmilu.

Crispi in Baratterti sta se v zadnjem času resno sprla. Ministerski predsednik že komaj pričakuje odločilnega boja in ugodne rešitve jako zamočanega vprašanja, ker se boji za svojo kožo. V to

ognjišča, dokler se popolnoma ne izšolate po raznih akademijah, le to poslednje dela naše umetnike maniriste, patroniste, kruhoborce, polovičarje!“

Martinkov.

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

„Pridite k nam v Anglijo“, je dela ona gledaje na Tašo. „Pri nas vas preradostno sprejmemo, zagotovim vam to, in nadejem se, da se vam pri ljubi naš kraj še bolj, naša vesela Anglija, da postanete še bolj naša prijateljica.“

„Grofica je videti i brez tega prijateljica“, rekel je Knaus. „Vsaj slišal nisem nikdar, da bi govorila o katerej-koli narodnosti tako, kakor sedaj-le o Angličanah.“

„Jaz res zelo ljubim Angličane. Ja-ako jih ljubim“, potegnola je Taša in zarudela, „in hotela bi.“

„O ne, tega ne.“... začela je Taša, a Lady Leith jo je prestrigla:

„In kako ste podobni Angličanki“, dela je ljubeznivo ona, „podobni i po lici, i po besedah, i po govoru. Jaz bi nikdar ne bila mogla reči, da ste Rusinja.“

Lici, obraz in celo vrat so se pokrili Taši hipoma z gosto rudečico. Sramota, da so se mogle

tako razumeti njene besede, je napolnila nje dušo. Vedela je, da jej je hotela reči Lady Leith nekaj prijetnega, toda v tej prijetnosti je bilo vender-le nekaj razžaljivega, poniževalnega, in solze so jej prišle v oči.

„Ne, jaz sem Rusinja“, odgovorila je, „prava Rusinja. Morda sem podobna po obrazu i Angličanki, a vender sem Rusinja i po krvi, i po duhu, i po veri, in ne hotela bi, da bi me imeli za Angličanko.“

„Zakaj pa?“ prašala je Lady Leith in prisiljeno zasmejala se.

„Zakaj? kako zakaj? Ali bi morda vi hoteli, da bi vas smatrali Francozinjo?“

„O ne!“ dela je odkimaje Lady Leith. „Mene? Ne! Jaz sem Angličanka.“

„Nu, jaz pa Rusinja.“

Ona je utihnila. Lady Leith in Knaus sta šla tudi molče naprej. Lady Leith je bila videti razžaljena.

„To je strašno, ko človek ni zadovoljen s svojo narodnostjo“, začela je znova Taša, pogledavši na Lady Leith, „in jaz mislim, da, ako bi ne bila ponosna, da sem Rusinja, bi me vi menj spoštovali, bi me ne zvali v Anglijo, bi ne hoteli, da bi se pridružila še bolj vašim domačincem, in jaz mislim celo, da bi tedaj ne mogla umeti vašega pregovora o opatstvu in zmagi.“

„Kako to!“ dejal je baron, gladeč svoje sive, dolge brke in radovedno gledajoč na Tašo. „Zakaj pa to?“

In, smehljaje se, pogledal je na Lady Leith, a ta je bila še vedno nezadovoljna in jedva je vrnila njegov pogled s prisiljenim smehljajem.

„Zato“, rekla je Taša, „zato... ker, ko bi se ne ponašala s tem, da sem Rusinja, t. j. ko bi ne bila zadovoljna s tem in želela biti Angličanka ali Francozinja ter bi se radovala, kadar mi govoré, da nisem podobna Rusinji, ne postala bi s tem Angličanka ali Francozinja, ampak bila bi samo smešna in... in... neumna“, pristavila je, nekoliko zajecjavši, in takoj nadaljevala: „Vsekdar mi je bilo zoprno in smešno slišati, da se nekateri ljudje radujejo, ako jim govoré, da niso taki, kakoršni so rojeni in kakoršni morajo biti. To bi bilo ravno tako, kakor ko bi se breza radovala, da ni podobna brezi, pravi, lepi brezi, ampak javorju ali lipi“, dejala je ona, gledaje pred-se in čuteč, da se jej Knaus dobrodušno in laskavo smehlja. „To bi ali ne bilo res, ali pa bi ta breza uže ne bila breza, ampak izrodek ali izvržek, k ničemur sposobno drevo.“

Lady Leith je molčala, a njen obraz ni bil več tako hladen in strog.

„Ali mislijo mnogi v naši družbi tako, kakor vi, grofica?“ prašal je Knaus smehljaje se.

(Dalje sledi.)

svrhu ne zamudi nobene prilike in je pripravljen ustreči sleherni želji vrhovnega poveljnika v Afriki. Po celi državi se neprestano nabirajo vojaki ter pošiljajo proti Masavi, število penezokovcev je potrojil, da je mogel v najkrajšem času odposlati svoto treh milijonov lir, poleg tega odhajajo dan za dnevom tovarne ladije z živežem in zdravili iz italijanskih pristanišč, toda vse je zaman. General Baratieri se ne gane z mesta in ne kaže niti najmanjše volje, odločno se spoprijeti s sovražnikom. Vrh tega pa tudi ne poskrbi za zboljšanje komunikacijskih zvez med raznimi kraji in vsled tega morajo vojaki kakor tudi zaloge živeža čakati v masavskem pristanišču. Bodisi da je res nemogoča vsaka akcija od italijanske strani, bodisi da general Baratieri raje v miru pričakuje svojega odpoklica, gotovo je, da Crispi ne more mirno živeti v takih okoliščinah. Svojo veliko nevoljo je najbolj očitno pokazal v odgovoru na Baratierijevo pismo, v katerem mu ta očita, da ga vlada premalo podpira; Crispi mu namreč odgovarja: „Prekličite omenjene besede ali pa takoj odložite svojo čast.“ Stari italijanski lisjak sedaj lahko uvidi, kaj pomeni pregovor: „Kar te ne peče, ne pihaj!“

Bolgarija. Pretečeno soboto je zaključilo sobranje svoje zasedanje. Pred odhodom se je prebral poslancem prestolni govor, v katerem se knez Ferdinand zahvaljuje vsem državljanom, ki so pripomogli, da se je srečno izvršil dogodek, ki je velikega pomena za mir in srečo bolgarskega naroda. V govoru se omenjata posebno ruski car in turški sultan, katerih naklonjenost je Bolgarom zagotovljena. — Prekrščen prince Boris se poda v kratkem v spremstvu dr. Ludviga v Nizzo k svoji materi, s katero se po poročilih vladnih listov v malo dneh vrne v Bolgarijo. — Zadnje nedeljo se je bral v katoliških cerkvah postni list škofa Menini-ja, v katerem se naglašja, da je katoliška cerkev zelo užaljena radi izročitve nedoraslega, od katoliških starišev rojenega otroka v naročje pravoslavne cerkve, ter se konečno verniki opozarjajo, naj podvoje svoje molitve za kneza, da bi mu Bog odpustil, kar mu cerkev od pustiti ne more.

Položaj na Koreji je po zadnjih iz glavnega mesta Sueula došli poročilih od dne do dne resnejši. „Voss. Zeitg.“ piše o povodu splošnega upora naslednje: Glavno ulogo v vstaskem taboru igra kraljev oče Tai-Won Kun, ki pri vsaki priliki nasprotuje svojemu sinu. Najprej je skoval v zvezi z japonskim poslanikom Miuro zaroto zoper kraljico ter jo hotel umoriti, kar se mu je tudi posrečilo. Ko ga je pa ondotno sodišče oprostilo vsake kazni, se je zavezal na tihem z japonskimi krogi ter polagoma podpihoval tleči uporniški ogenj. Umljivo je, da tudi kraljičina rodbina ni mogla mirovati in tako je nastal prvi splošni upor. Kralj in prestolonaslednik sta ubežala pred zarotniki k ruskemu poslaniku, koder sta našla za nekaj časa varno zavetje. Ta korak je pa še bolj razburil uporne duhove in vidi se, da so domačini zelo nezadovoljni z ruskim posredovanjem. Nekateri krogi trdijo, da se je z vstaši zavezala tudi japonska vlada, ki so ji jednako na poti ruske posadke v japonskem ozemlju. Vkljub tej zavezi pa ima Rusija že toliko močij na razpolago, da se ne bodo mogli dolgo ustavljati ruskemu pritisku.

Cerkveni letopis.

Glas iz trapiške opatije Marije - Zvezde.

Jugoslovanska Bosna in Hercegovina nosila je čez 400 let kruti turško-mohamedanski jarem. Oplenjene, osiromašene, porušene in večino uničene bile so cerkve in raznovrstne rimsko-katoliške naprave in ustanove. Ljudstvo slovansko, rimsko-katoliško bilo je omanjšano, skrajno ubožano, silno stiskano; postalo je prerевна turška raja, raznovrstno zatirano in trpinčeno, sužno jednemu izmed najgorsih dušmaninov, nasprotnikov in sovražnikov krščanstva, turško-mohamedanski vlasti.

Dragi Slovenci! znano vam je iz zgodovine vaše in povesti, kakovo zlo bilo je one čase mogočne in silne vlade turške v bližnji jugoslovanski Bosni i za domovino vašo, Slovenijo; koliko zla vzrokovali so samo večkratni napadi Mohamedancev v slovenske dežele.

Mnogo huje se je godilo krščanskemu slovan skemu narodu v Bosni, povse in popolnoma podjarmljenemu pod kruto vlast turško-mohamedansko, in to toliko stoletij!

Lepa in obširna ta jugoslovanska pokrajina je propala in zaostala gmotno, pa tudi narod je pro-

pal in zaostal duševno v mnogih ozirih. Kristijani rimsko-katoliški postali so manjšina in najrevnejši med razkolniki in mohamedanci.

Se v času turške vlade došli so v Bosno menihi sv. Bernarda, po prvotnem prenovljenega in poostrenega reda cistercijskega, po samostanu „La Trappé“, kjer se je ustanovila ta redovna prenova, imenovani trapisti.

Z obilnimi težavami, napori, v velikem ubožstvu in pomanjkanju naselili so se trapisti v samotni okolici mesta Banjaluke; začeli obdelovati zanemarejeno, z grmovjem zaraščeno in opustošeno zemljo, gojiti umno poljedelstvo, sadjerejstvo, živinorejstvo in razne obrtniške stroke; s časoma so postavili s pomočjo milodarov samostan, cerkev in sirotnih dečkov zavod Marija-Zvezda. In tako so začeli delovati za dušno in telesno, versko in narodno omiko in prosveto preubozega in zanemarnega ljudstva. Menihi trapisti obdržavajo in spolnujejo redovno vodilo sv. Benedikta, ponovljeno in poostreno po svetem Bernardu.

Trapisti imajo natančno evangeljsko nalogo, telesno delavno živeti, širiti pravo krščansko rimsko-katoliško duševno omiko, kar je v Bosni neizrečeno potrebno.

Prevzeli so pa trapisti Marije - Zvezde po želji tedanjega apostolskega vikarja tudi nalogo verno-krščanske vzgoje in prosvete revne mladine. To nalogo sta poglavarja svete cerkve, pokojni sveti oče Pij IX. in sedanji slavno vladajoči sv. oče Leon XIII. odobrila in blagoslovila. In ako je to kje potrebno, je to osobito v tej jugoslovanski pokrajini med razkolniki in mohamedanci.

Napravili so obširni zavod za uboge, zanemarejene in zapuščene dečke, v kojem je prava krščanska vzgoja, razne dobre in koristne učilnice. Po zavzetju Bosne po Avstriji vzrokovali so ti menihi in privabili mnogo pridnih rimsko - katoliških naseljencev v to pokrajino, napravile so se nove krščanske rimsko-katoliške občine, med kojimi so ustanovili samostanske podružnice v podporo ubogim naseljencem in domačinom, v pospeševanje njihovega dušnega in telesnega blagostanja, pomagali staviti nove cerkve in šole, podpirati in vzdrževati mnogo siromaških oseb in družin, s tem pa množiti, utrjevati in razširjati rimsko-katoliško cerkev in nje časne in večne blage med drugoverci.

Potrebe za preubogi narod in krščanstvo rimsko-katoliško v tej jugoslovanski pokrajini so mnogovrstne in velike, so pa tudi velikega in važnega pomena za sedanjost in prihodnost, kajti Bosna je pred pragom vzhoda, kjer je krščanstvo rimsko-katoliško še v manjšini med narodi iztočne razkolne cerkve in mohamedanizmom. Torej je še v teh pokrajinah mnogopomenljivi, obilno tehtni in velpotrebni rimsko-katoliški misijon.

Siromaške, zapuščene in zanemarejene človeške mladine je tukaj obilno, iz nje dalo bi se mnogo dobrega in vekoristnega napraviti; ta mladina je v mnogih nevarnostih, ker biva med drugoverci; največji čas naseljujejo se tudi in širijo v tej pokrajini luteranske-protestantske sekte. Zato je v tej jugoslovanski pokrajini osobito potrebno več dobrih katoliških naprav in zavodov, ne samo za višje duhovne nauke, nego mnogo tudi za vse stanove in stroke družbe človeške, da se v duhu in dejanju pravo živoverno krščanstvo uvede in prešine vse sloje in razmere ljudske. To bi se dalo učiniti najgoteveje s pravo krščansko vzgojo mladine.

Menihi trapisti Marije-Zvezde se trudijo in delujejo, da povečajo, pomnožijo in spolnijo take praktične vzgojilne kulturne zavode za mladino, toda žal in neizrekljiva škoda, ker ni prostora, ne sredstev, vseh dečkov, koji se ponujajo in prosijo v sprejema, sprejeti in vzdrževati. Do sedaj so nas milodarno in z redovnimi udi podpirali v teh bogo- in človekoljubnih nalogah večinoma le vrli nemški katoliki iz Bavarske, Wirtemberške in porenskih pokrajin.

Bosna in Hercegovina tako rekoč pripada k Avstriji; dostojno, prav častno in koristno bi bilo, da se Avstrijanci, osobito Slovenci in Slovani bolj iskreneje zanimajo za naše delovanje, osobito za ubogo mladino, da bi se tako v tej raznoverski, mnogo mešoviti pokrajini vspešneje utrjevalo in razširjevalo pozitivno krščanstvo in po tem prava omika.

Katoliki avstrijski, osobito slovenski, blagodušno in radodarno podpirajo dobrodnele naprave, obilno vnanje misijone; nadejamo se, da bodo velikodušno in blagodarno podpirali tudi naš bližnji in domači misijon.

Upamo, da Slovenci in Slovani avstrijski ne bodo zaostajali v milodarnosti za katoliki v Nemčiji, ker se v tej pokrajini deluje za katoliško stvar, za blagor slovanskega bratskega naroda, koji je daleč zaostal, silno osiromašel in biva med drugoverci, pomogli, da se versko-cerkveno in narodno - gospodarstveno opomore, ukrepi!

Ze obstoječi deški zavod v Marija - Zvezdi bi povečali in še v raznih učilnih strokah pomnožili in vsopolnili. Dobili smo lepo in veliko zemljiščno posestvo v Brezičanih pri Prijedoru, kjer smo se namenili postaviti samostan in ubožih dečkov zavod pod naslovom in varstvom blažene device Marije, rožnvenške kraljice. Začeli smo samostan in deški zavod v Dalmaciji. Dalo bi se in velpotrebno bilo bi napraviti naše zavode še na več krajih, ki so bili in so še v britki in nesrečni turški vlasti na jugu in jugovzhodu Evrope.

Toda nimamo denarne zaloge; kar z neumornim delom in varčnostjo pridobimo, komaj vzdržujemo to, kar je začeto, nadaljevati in razširjati dobrodnele naprav ne moremo brez milodarne pomoči.

Nadejamo se, da nam naše prošnje ne bode nikdo zameril, ker kam se naj obrne brat za pomoč, ako ne na brata.

Trapiška opatija Marija-Zvezda pri Banjaluki v Bosni.

Fr. Domnik, opat.

Socijalne stvari.

Vladna obrtna predloga in — obrtno vprašanje.

(Konec.)

15. Po novi predlogi določuje § 115 a, da sme obrtna zadruga naskupni račun ustanoviti posojivnice, skladišča surovega blaga, skladiščna društva, prodajavnice in razstavnice, skupno izdelovanje s stroji, mojsterske podporne in bolniške blagajne; dalje se sme vdeležiti zadruga pri taci podjetjih in jih sme gmotno podpirati, če so pri redno sklicanem in naznanjenem shodu, vsaj tri četrtine navzočih zadružnikov to sklenile in če to potrdi obrtna gosposka. — Dozdaj se je sicer § 1. obrtnih zadrug (po § 114 obrt. zak. z l. 1883) kaj lepo glasilo; notri stoji vse zapisano, kaj naj dela zadruga, toda kaj je pomagalo vse to, ko ni mogla zadruga nikogar siliti, da bi bil pristopil k takim podjetjem. Zadruga se dozdaj ne more vdeležiti nobenega imenovanega podjetja, če le jeden ud nasprotuje. V tem smislu bo torej, če se vsprejme nova predloga, nekoliko bolje, toda tri četrtinke jih bo vendar težko spraviti skupaj in vrh tega bo še treba dovoljenja obrtne gosposke.

Ta mora biti seveda povsod zraven! Tako mora ta n. pr. izrečno potrditi zadružni sklep, da se dolžni vsi zadružni udje pristopiti mojsterski podporni ali bolniški blagajni.

Mali obrtniki so se pri enketi hudo pritoževali, da gosposka prezira zadružne blagajne in da mnogo bolj drži z okrajnimi bolniškimi blagajnami. Zahtevali so poleg tega, naj se ustanove nujne bolniške blagajne tudi za mojstre, za mojsterske vdove in sirote pa podporni zaklad. Sedaj bodo mojstri smeli vsaj sami skleniti obveznost podpornih in bolniških blagajen seveda, če jim bo dovolila obrtna gosposka.

Važna je tudi določba nove predloge, da se sme v pravilih bolniške blagajne dovoliti tudi tistim osebam, ki so odložile obrtni stan, da so še nadalje pri bolniških blagajnah.

16. Dozdanji obrtni zakon (§ 119 d in § 120 d) določuje, da mora obrtna gosposka potrditi izvolitev zadružnega načelnika, oziroma načelnika pomočniškemu zboru. Vsled tega je bilo že mnogo preprirov. Tako n. pr. Dunajska obrtna gosposka ni hotela potrditi E. Šnajderja kot pravilno izvoljenega načelnika mehaniske zadruge in sicer iz političnih vzrokov, ker je Šnajder znan kot hud nasprotnik judov. Nova predloga (§ 119 a in § 120) pa pravi, da sme obrtna gosposka samo tedaj se upreti izvolitvi, če se ni volitev pravilno izvršila ali če je kedo izvoljen, ki se sploh po pravilih (§ 118 obrt. zak.) ne sme voliti.

17. O obrtnih vajencih govori § 99—104. Poglavitna določba izraza, da morajo učenci

obiskovati obrtne šole, če je niso morda že preje izvršili. Učencu, ki ne obiskuje obrtne šole, ali ki ne napravi od zadruga predpisane preskušnje, lahko, obrtna gosposka podaljša učni čas do jednega leta. Če pa mojster ne pusti učenca v šolo ali če ga skuša zapeljati k nenavnim ali protizakonitim dejanjem, ima učenec pravico pred časom proti pogodbi razrušiti svoje učno razmerje z dotičnim mojstrom.

Gotovo je in tudi mi priznavamo, da je treba vajencem temeljite strokovne izobrazbe. Toda z žalostjo opazamo, da prezira nova predloga še važnejšo stvar z ozirom na vajence, — namreč izvrševanje verskih dolžnostij. § 100 že obstoječega obrtnega zakona določuje sicer, da mora mojster gledati tudi na to zadevo. Toda zakon ne daje v tem oziru nobenih družih pojasnil in vsakemu mojstru je prepuščeno, da se ozira na vajenčevo versko življenje, ali ne. Koliko vajencev, ki nepokvarjeni prihajajo v delavnice, se pri nesramnih pogovorih, pri grdem zabavljanju proti veri in cerkvi, duševno pokvari. Priložnostij, da izgubi svojo vero in poštenje, ima več nego dovolj; prilike, da bi si to najsvetejše ohranil in okrepil, pa tako-rekoč nobene. Zakonito se mora torej določiti, da se morajo vajenci poleg obrtnega pouka, poučevati tudi v krščanskem nauku in da so k temu ravno tako vezani, kakor k drugim predmetom. Dalje se mora v zakonu določiti, da so mojstri dolžni pustiti vajencem dovolj časa za izvrševanje verskih dolžnosti in da so dolžni paziti, je-li jih res izvršujejo. Ni čuda, če se med mladenci iz obrtnega stanu vedno bolj širi brezverstvo in da imajo socijalni demokratje ravno pri njih največ pristašev, saj se velikrat zgodi, da je vajencu, (n. pr. pri pekih) celo učno dobo nemogoče ob nedeljah iti v cerkev, prejemati sv. zakramente itd. S krščanskega, pa tudi z državnega stališča zahtevamo torej, naj se ta pomanjkljivost v zakonu odpravi.

18. Zdruge so po predlogi (§ 115) upravičene predpisavati in pobirati vpisnino od članov in vsprejemnino in oproščnino od vajencev. To je prav, toda prečudno je, da ima to svoto določevati deželna vlada. Le polovica teh dohodkov se bo smela porabiti za zadrugne troške, druga polovica iz vpisnine se bo pa morala naložiti, iz vsprejemnine in oproščnine pa vporabiti v izobraževanje vajencev. — Drugi zadrugni dohodki (iz prispevkov zadrugnih članov, iz kaznij) ostanejo kakor doslej.

19. V pravilih posamnih zadrug beremo tudi odstavek o razsodiščih, ki je vsacemu prijatelju stanovske samostojnosti zelo všeč. Toda ta odstavek je samo na papirju. V razsodišča se sicer volijo člani, a ti nimajo sedaj pod solncem nobenih pravic. Le če se obe stranki, ki sta si navskriž, pismeno podvržeta razsodišču, velja razsodba. Proti razsodbi se pa lahko pritožita v osmih dneh pri rednem sodniku. Iz tega se razvidi, da so ta razsodišča brez vsake moči. Mi zahtevamo, naj imajo razsodišča v medsebojnih obrtniških prepirih v obrtnih stvareh popolno oblast rednih sodnikov prve inštanice. Nova predloga seveda ne izpolnjuje te naše zahteve, marveč le majhno drobtinico pravic vrže tudi razsodiščem.

Tako pravi § 121 p v predlogi, da odločuje prepire med pomožnimi delavci in zadrugnimi blagajnami jedino le razsodišče in da protinjegovim razsodbam ni ugovora. V § 121 m pa stoji, da določuje kazni za hlimbo, boleznio odbor bolniške blagajne in da rešuje pritožbo razsodišče. V drugih slučajih ostane, kakor doslej; le če se obe stranki pismeno podvržeta, sodi razsodišče. Ti-le slučajji so pa v novi predlogi popolnoma izvzeti, da jih mora vedno razsojevati le obrtna gosposka:

1. če se pomožni delavci pritožujejo, da so jim delodajavci preveč odtrgali za bolniško blagajno;

2. če se prepirajo obrtni podjetniki in bolniške blagajne o svoti, ki jo morajo prvi vplačevati;

3. če nastane razpor med obrtnimi podjetniki in bolniškimi blagajnami gledé na svoto, ki so jo dolžni povrniti, zato kerniso

opravem času naznanili svojih pomožnih delavcev.

Ta točka potrebuje kratkega pojasnila.

Sedaj se je mnogokrat zgodilo, da kak obrtni podjetnik sploh ni zglasil svojih delavcev ali pa jih je se-le tedaj, ko so zboleli. V tem slučaju je bila pa bolniška blagajna vendar-le vezana dajati bolnemu delavcu bolniško podporo. Obrtni podjetnik se je moral zaradi svoje vmemarnosti zagovarjati pred obrtno gosposko, ki ga je lahko obsodila do 10 gld. kazni, oziroma na dva dni zaporu. Bolniška blagajna pa ni mogla ničesar tirjati od podjetnika. Zato je popolnoma upravičena določba v novi predlogi, da mora v takem slučaju povrniti podjetnik blagajni ves znesek, ki ga je potrošila nenaznanjenemu ali prepozno naznanjenemu delavcu.

20. Da bi zdruge mogle vspešno delovati, zato zahtevajo mali obrtniki, naj se osnujejo okrajne in dezelne obvezne zadrugne zveze, ktere naj imajo za obrtni stan vsaj iste pravice, kot sedanje kupčijske in obrtne zbornice. Te zbornice, v katerih je doslej povsod odločeval trgovski stan, naj se torej tako prevstrojijo, da bodo odslej odločevale samo o trgovskih zadevah; obrtne stvari naj pripadajo imenovanim zadrugnim zvezam. — O ti zahtevi ne ve nova obrtna predloga ničesar. Pač dovoljuje, da smejo zdruge ustanoviti zadrugno zvezo, a o kaki samostalnosti teh zvez nima niti besede. Kupčijske in obrtne zbornice bodo še vedno, kakor doslej združene in obrtni stan še vedno nima kar ničesar pričakovati od njih. Po svoji sedanji osnovi ne koristijo prav nič obrtnemu stanu, škodujejo mu pa pač vselej, kadar se gre za razmerje obrtnega in trgovskega stanu.

Zadrugne zveze, ki jih milostljivo dovoljuje vladna predloga, imajo sicer v § 130 a nastetih celo vrsto namenov, ki obstajajo večinoma v praznih besedah. Tako n. pr. naj te zveze povspešujejo obrtno vzgojo vajencev, nadzirajo zdruge, če izpolnjuje svoje pravice, podpirajo prodajo izdelkov od zadrugnih članov itd. Mi samo vprašujemo, kako naj to storé, ko nimajo nobene samostalnosti in smejo po § 130 a — g dajati le nasvete, če jih zanje vpraša obrtna gosposka ali trgovska in obrtna zbornica. — To je vse. S takimi nasveti te zveze gotovo ne bodo koristile drugemu, nego tistemu, ki jim bo prodajal papir, črnilo in peresa, s katerimi bodo mazali svoje nasvete.

Na jedno stvar, ki jo dovoljuje nova predloga, pa opozarjamo slovenske obrtnike. Zadrugna zveza se po § 130 f razteza tudi lahko na več dežel; te pravice naj se poslužijo zdruge v slovenskih pokrajinah, ko se zakon potrdi in naj osnujejo slovensko zadrugno zvezo za vse slovenske pokrajine.

21. Jedno poglavitnih stvari smo si ohranili za konec, namreč nedeljski počitek. Noben zakon se tako slabo ne izvršuje, nego ta. Obrtna gosposka ima z ozirom na nedeljski počitek oči menda zato, da lahko miži z njimi. Gospodov dan se skruni preko postave in velikrat tudi proti postavi, toda nikogar ni, ki bi tu nastopil in izvrševal zakon dosledno in odločno. V obrtih in v trgovini je pregreh proti nedeljskemu počitku neštevilno; če ne poznajo nedelj, potem še manj poznajo praznike. Zato zahtevajo krščanski mali obrtniki, naj se določila obrtnega zakona gledé na nedeljski počitek poostre, naj se raztegnejo na praznike in naj se zaukažejo tudi trgovskim podjetjem. Vzlasti država naj skrbi, da v svojih podjetjih (c. kr. tobačnih tvornicah itd.) uvede strog nedeljski počitek. — Zganjarnice naj bodo ob nedeljah zaprte. — Te zahteve so popolnoma upravičene, a dozdej še vlada ni pokazala volje jih izvršiti. Ne samo finančni in drugi uradi, marveč tudi državna podjetja čisto ne poznajo nedeljskega in prazniškega počitka. O zasebnih podjetjih niti ne govorimo. — Tudi po novi predlogi ne bo nič boljše.

Ogledali smo si torej obrtno predlogo z ozirom na zahteve in želje malih obrtnikov in smo izpoznali, da je malo obrtništvo še vedno pastorek novodobne države, ki se obnaša proti njemu kot najgorja mačeha. Večino obrtnih zahtev prezira nova predloga. Saj niti rokodelskega stanu kot takega ne priznava, ker bo tudi po novem obrtnem zakonu še vedno v veljavi sedanja krivična razdelitev v tvorniška in rokodelska podjetja. Kedor ima 20 pomožnih delavcev, spada sedaj med tvorniške podjetnike, dasi nam

pravi zdrava pamet, da k bistvu tvorniskega podjetja spadajo stroji, ne pa delavci.

Samostojnega razvoja ne privošči država stanu malih obrtnikov in ko ga navidezno organizuje v zadrugah, mu stoji vedno za petami s svojo obrtno gosposko. Tako ne morejo priti obrtniki nikamer. Zato je njihova sveta dolžnost, ki so jo dolžni sebi in svojim potomcem, da se sami se posebej politično organizujejo in na temelju krščanske pravičnosti osnujejo po celi državi trdno zvezo v boj za svoje pravice. Koder obstajajo krščansko-socijalna ali katoliška delavska društva, naj se združijo z njimi, saj imajo z delavci vred jednega skupnega nasprotnika, namreč kapitalizem in z njim združeno liberalno uradništvo liberalne države. Če pa tega ne marajo ali kjer ni tacih društev, naj vsaj samostojno osnujejo politično društvo v svoje namene. Socijalna demokracija in kapitalizem že pozvanjata smrtni zvonček malemu obrtnemu stanu. Samo s čilim, živahnim življenjem v krepki organizaciji morejo pokazati mali obrtniki, da je to zvonjenje — neresnično. Bog daj, da se ta zavest čim dalje razširi tudi med našimi, vedno bolj propadajočimi malimi obrtniki!

J. Sovran.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. februarja.

(Pastirski postni list ljubljanskega knezoškofa) razpravlja času zelo primerno in našim razmeram prikladno tvarino o grehih proti časti in dobremu imenu bližnjega. — Zeleti bi bilo, da bi glas višjega pastirja ne bil glas vpijočega v puščavi, marveč da bi Slovenci v besedi in peresu kot dobri kristijani povsod in vselej varovali čast in dobro ime svojega bližnjega ter s tem gojili ono mejsebojno spoštovanje in ljubezen, ki sta vsakemu narodu v čast in korist.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v četrtek dne 20. februarja 1896, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Oznaniła predsedstva. 2. Šolskega odseka poročilo: a) o nasvetih c. kr. mestnega šolskega sveta gledé povišanja dotacij za stvarne potrebščine, učila in knjižnico in gledé dovolitve izvanredne podpore za vreditve šolskega vrta pri dvorazrednici na Barju; b) o dopisu c. kr. mestnega šolskega sveta, zadevajočem popolnitev mesta otroške vrtarice pri prvem mestnem otroškem vrtcu; c) o prošnji mestnega učitelja Fr. Kokalja za nagrado za spisane strokovne kataloge. 3. Predlogi odseka za lepšavo mesta, in sicer: a) gledé razširjenja mestnega parka Tivolskega; b) gledé poprave gradu Tivoli od zunaj; c) gledé popolnitve drevereda ob Tržaški cesti; d) gledé naprave voza za prepeljavanje dreves; e) gledé nadomeščenja ograje pri nasadih pred muzejem. 4. Občinskega svetovaleca Ivana Šubica samostalni predlog gledé ustanovitve obrtne šole mehanično-tehnične smeri. 5. Občinskega svetovaleca Ivana Hribarja samostalni predlog o naložitvi razpeloživega kapitala amortizacijske zaklade pri mestnem loterijskem posojilu. Tajna seja.

(Za kmetske sinove — vojake.) Vsled odloka državnega vojnega ministerstva z dne 22. julija 1895 se onim vojakom, ki so obiskovali kako kmetijsko šolo in imajo obdelovati svoje zemljišče ali posestvo starišev, po dokončanem drugem službenem vojaškem letu dovoli stalni odpust.

(Shod volilcev) sklicuje v nedeljo ob 10. uri v telovadni dvorani „Narodnega doma“ poslanec Hribar, da poroča o svojem delovanju v zadnjem zasedanju deželnega zbora.

(Ogenj.) Žalostno vigilijo pred praznikom vseh — smo imeli Želimljani. Popoludne 17. sveč. ob 1/3 se naenkrat pokadi orjaški dimnat oblak pri Centih, kjer imajo trije gospodarji svoja poslopja. Ker se iz vasi želimeljske ne vidi naravnost na kraj nesreče, prve trenutke ni bilo nikake pomoči, domači pa v zmedenosti niso vedeli, kaj bi počeli, ali bi reševali pohištvo ali šli na bližnje strehe ognju braniti. Se-le na tožni glas zvona prihite ljudje iz vasi na pomoč. Ali kaj, ko so bila že vsa velika poslopja objeta od groznega plamena! Rešili so vendar še ostalo živino, branili Čotov kozolec dvojak in pa za kakih 12 korakov oddaljeno Cesarjevo hišo, ki je bila v največji nevarnosti. Ko bi se bila unela še ta, šla bi bila še tri bližnja poslopja. Čotov kozolec, ki je za kakih 70 korakov oddaljen, se je bil že dvakrat unel, pa so ogenj zadušili. — Zažgali so trije 2—5 let stari otroci, ki so hoteli pod Centovim podom krompir peči! Ko bi imeli kako bri-

zgalno pri rokah, ne bila bi se zgodila tolika škoda, ker precej koncem teh poslopij teče močen potok. Pretečeno leto je pisalec tem vrticam bil nabral že do 40 udov za društvo gasilcev ter pravila dvakrat vložil v potrdilo vis. dež. vladi. — in sicer ista pravila, ki so bila od iste vlade že dvakrat potrjena za drugo občino — pa dvakrat nam je je vrnila nepotrjena nazaj, na kar mora človek veselje zgubiti! — Ponesrečenca sta sicer zavarovana, pa bolj za male svote, škode pa je nad 6000 gl. Prav usmiljenja sta vredna. Spomlad, ž njo poljsko delo je pred duri, pa ni kaj v roke vzeti! Prav hvaležno bomo sprejeli vsak dar, ki ga dobra srca ponesrečencema blagovole nakloniti ter poslati ali na farni ali občinski urad v Zelimljah pri Igu.

(Zdravje v Ljubljani) od 9. do 12. februarja: Novorojenih je bilo 22. Umrlo jih je 17, mej njimi za ošpicami 1, za vrtico (davico) 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodnim katarom 3, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 6; mej njimi bila sta 2 tujca in 3 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 3, za škrlatnico 4 in za vrtico 6.

(† Kanonik Jožef Križman.) Iz Trsta se nam poroča: Dne 17. febr. je po kratki bolezni umrl kanonik stolne cerkve sv. Justa v Trstu, č. g. Jož. Križman, bivši mnogoletni srednješolski profesor za veronauk, član dež. šolsk. sveta in predsednik bratovščine sv. Cirila in Metoda v 49. letu svoje dobe. N. v m. p.!

(Goriške novice.) Goriški postni nadpastirski list govori letos lepo o veri, toži o pomanjkanju vere, o nemarnem poslušanju božje besede pri malih in odraslih, pripisuje živje veri lahkočno ugodno rešitev socialnega in narodnostnega vprašanja in slednjič vsodbujajo kazati vero v djanju in življenju. Zares plemenito seme božje besede! — Zaupni shod slovenskih starišev v Gorici. Že v tretjič so se sešli slovenski stariši pri „Zvezdi“ k zaupnemu posvetovanju, kako jim bo nadalje složno postopati proti mestu za pridobitev slovenske šole v sredi mesta. Kacih 350 očetov, mater ali njih zakonitih namestnikov je odobrilo delovanje šolskega odbora, izjavilo, da laški časopisi lažljivo poročajo, kakor bi topli slovenski otroci laške, dočim je nasprotno res, priznali trg mej vojašnico in mestnim vrtom, kjer se prodaja sadje na debelo po letu, kjer so sedaj razne „komedije“, primernim prostorom za graditev slovenskega šolskega poslopja. Da bi jim mesto ne odrekalo toliko let slovenske šole, bi gotovo Slovenci v Gorici ne bili prispeli na ono stopinjo zavednosti, na kakoršni so sedaj. — „Corriere di Gorizia“ kjer in kader more priloži Slovincem kako zkušnico. Nedavno temu je z vso judovsko zgovornostjo dokazoval nepotrebo, da celo — čujte — škodljivost slovenske obrtne šole v Gorici. Prismoda! — Blizu Standreža je zagazil nek voznik s konjem in vozom v blatno napsjalnico. Le po dolgem in velikem trudu se je posrečilo delavcem in težakom na goriškem kolodvoru potegniti oboje iz blatne mlake. — I. tečaj završile so goriške šole v soboto. — V goriški stolnici bo propovedoval letos v postu preč. o. Tinti. — V Rimu „al Gesu“ pa preč. o. Anton Pavisč, prednik družbe Jezusove v Gorici. V soboto so zabranili na goriškem kolodvoru redarji in vojaki izselitev in nadaljno potovanje v Ameriko 300 Rusinom, zato ker niso imeli v redu potnih pisem in premalo denarja. Za povrnitev v domačijo pokrila bo menda vlada stroške. — Radi prelepega vremena se bojimo na Goriškem prezgodnje pomladi. Bati se je, da ko vse ozeleni, zima prihrumi.

(Vera državnikov.) Francoski minister pravosodja Ricard je te dni prestopil iz katoliške cerkve k protestantom. Pariški list „Figaro“ je ob tej priliki objavil nastopni šaljivi razgovor mej ministrom in tajnikom: Ricard (tajniku): Neprijetno sem iznenaden. Pomislite, prijatelj, pregledujoč svoje papirje, opazil sem, da sem katolik. — Stvar je za-me jako resna. — Tajnik: Zakaj? — R.: Zame je sedaj nujno potrebuo, da sem protestant. — Tajnik: Vsaj za to še ni prepozno. — Ricard: Saj res. Nato niti

mislil nisem. Ali mi bi napravili Vi to uslugo in oskrbeli vse, da me uvrste mej protestante? — Tajnik: Zanesite se na-me. Jutri opoldne ste že protestant. Izvolite podpisati to polo. — Ricard: Torej potem jaz ne bom katolik? — Tajnik: Seveda ne! — Ricard: Toda, kaj če pozneje zopet nastane potreba, da bi bil katolik, kaj naj potem storim? — Tajnik: Pa zopet prestopite. — Ricard: To je zares kočljiva in neprijetna stvar. Državnik bi moral v istem času pripadati vsem veram. Imam namreč tudi slučajev, kjer bi bilo treba, da sem žid. — Tajnik: Vsaj to ni tako težko. Napravijo se namestu jednega trije obrazi za prestop. — Ricard: Vsaj res, prav imate. Toda prosim Vas, napravite jih takoj, da jih imam v potrebi na razpolago in da mi pozneje ne bo treba časa izgubljati z nepotrebnimi pisarjimi.

Društva.

(„Okrajna posojilnica“ v Mokronogu) ima svoj letni občni zbor dne 26. februarja (prvo sredo v postu) popoldne ob 3. uri v šolskem poslopju v Mokronogu z nastopnim dnevnim redom: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelstva. 3. Poročilo računskega nadzornika. 4. Volitev načelstva in nadzorništva. 5. Pojedini nasveti. — Opomba: Ako bi ta zbor ne bil ob 3. uri sklepčen začne pol ure kasneje zborovati drugi občni zbor brez ozira na število zadrušnikov. — K obilno vdeležbi vabi načelstvo.

Telegrami.

Dunaj, 19. februarja. V odseku za železnice je minister vitez Gattenberg izjavil upanje, da mu bo mogoče kmalu predložiti načrt nove železniške mreže, ki je potrebna za naš promet. V državnozborskih krogih menijo, da se to ozira posebno na železnico čez Ture, ki je baje pri vladi že dognana stvar.

Praga, 19. februarja. Poslanci iz skupine veleposestva so izročili bivšemu namestniku grofu Thunu adresu, v kateri srčno obžalujejo njegov odstop in naglašajo zasluge, ki si jih je stekel za blagor dežele in prebivalstva. Grof Thun je odgovoril, da se je vedno ravnal po osnovnih načelih stranke veleposestnikov, namreč v ljubezni do cesarja in domovine ter imel vedno pred očmi blagor češkega prebivalstva.

Berolin, 19. februarja. Občni zbor zveze nemških poljedelcev je bil mnogoštevilno obiskan. Prvi govornik Plötz je mej živahnim odobravanjem povdarjal, da bode zveza vedno krepko zastopala interese srednjih stanov in vztrajala v boju z rudečo in zlato internacijalo. Konečno se je soglasno sklenilo, da se opetovano predloži državnemu zboru Kanitzev predlog.

Berolin, 19. februarja. Državni zbor je izročil v včerajšnji seji predloga poslanca Auerja in tovarišev ter posl. Ankerja glede zborovalne ter koalicijske pravice posebni komisiji. Konservativna stranka je glasovala proti izročitvi.

Pariz, 18. februarja. Včeraj je vsprel ministerski predsednik Bourgeois deputacijo skrajne levice, kateri je izjavil, da ne bode odgovarjal v prihodnji seji na nobeno novo interpelacijo.

Pariz, 19. februarja. Kakor javljajo iz Havane došla poročila, so zažgali vstaši deset kilometrov od Havane oddaljeno železniško postajo. Poročilo, da je zahteval general Weyler novih močij, se ne potrjuje.

Florenca, 19. februarja. Državni minister Christoforo Negri je včeraj umrl.

London, 19. februarja. Državni podtajnik je v zbornici izjavil, da ne more verjeti, da bi se Rusija iz sebičnih namenov vmešavala v koreanske razmere. Vlada nima vsled tega nikakih pomislekov.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Plocolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gosp. prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Štefanije.

Steklenica velja 20 kr

126 (50—1) 6

Tuji.

17. februarja.

Pri **Slonu**: Perlmann, Tilsch, Kerrn, Rada, Philipp s Dunaja. — Majdiš iz Logatca. — Hohlweg iz Erlangen-a. — Allertshamer s Dunaja. — Storch iz Monakovega. — Röthel iz Srajeva. — Hofman iz Prage. — Brunšmid iz Zagreba. — Anderbach iz Šmarje. — Wortman z Reke.

Pri **Maliču**: Dollfus, Mayer, Braumüller s Dunaja. — Bendler iz Lipsije. — Komljanec iz Kočevja. — Prieser iz Würbenthal-a.

Pri **Lloydu**: Wolter iz Bistrice. — Košir iz Radomelj.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kariasek iz Prage.

Pri **avstrijskem caru**: Gruden iz Novega Mesta.

Umrli so:

16. februarja. Frane L., neznan mož, okoli 80 let star, Kurja Vas 5, ostarelost.

17. februarja. Uršula Raunag, šivilja, 70 let, Pred Škofjo 18, plućna tuberkuloza. — Marija Zupančič, hči prodajalca premoga, 2 leti, Kravja dolina 1, božjast. — Jožefa Wañitius, predstojnikova vdova, 91 let, grad Tivoli, ostarelost.

V hiralnici:

18. februarja. Marija Nahtigal gostija, 99 let, ostarelost.

Tržne cene v Ljubljani

dne 19. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	7 80	Špeh povejen, kgr. . .	— 66
Rež, „	7 30	Surovo maslo, „ . . .	— 80
Ječmen, „	6 50	Jajce, jedno „ . . .	— 2
Oves, „	6 80	Mleko, liter „ . . .	— 10
Ajda, „	7 50	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso, „	6 50	Telečje „	— 68
Koruz, „	5 50	Svinjsko „	— 56
Krompir, „	2 80	Kostrunovo „	— 40
Leča, hkl. „	12 —	Piščanec „	— 70
Grah, „	12 —	Golob „	— 20
Fizol, „	12 —	Seno, 100 kgr.	2 32
Maslo, kgr.	— 94	Slama, 100 „	2 50
Mast, „	— 68	Drva trda, 4 kub.m. .	6 50
Špeh svež, „	— 64	„ mehka, 4 „	4 80

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
18	9. zvečer	743.5	0.0	sl. vzh.	jasno	
19	7. zjutraj	741.5	—6.5	sl. vzh.	jasno	0.0
	2. popol.	738.9	+6.5	„	„	

Srednja včerašnja temperatura —0.3°, in za 0.4° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Jakoba Vatrovca z Gorenjih Vrem zemljišče (3070 gl.) in Jožefa Povhe iz Senožeč zemljišče (420 gld.) dne 26. febr. in 28. marca v Senožečah.

Franceta Vovka s Planine nepremakljivo posestvo (1114 gld.), terjatev 150 gld., dne 3. marca in 7. aprila v Vipavi.

Jernej Blažiča iz Starega Trga zemljišče (985 gld.) dne 16. marca in 15. aprila (ponovitev) v Ložu.

Zahvala.

140 1—1

Vse p. n. prijatelje in znance, ki ste obiskovali blagorodno gospodično rajno

Ivano Nep. Jeraj

v njeni dolgi bolezni in nam ob njeni smrti izrazili svoje sožalje in blago pokojnico spremljali na zadnji zemeljski poti, darovali lepe vence in molili za dušo rajnice: pristržno zahvaljujemo in prosimo, da se je tudi v prihodnje pri molitvi spominjate.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1896.

Žalujoči ostali.

Svetovnoznano je

Budilo z muziko gld. 6.50. Pošilja se proti poštnem povzetju. Ilustrovani ceniki se dopolnjejo zastoj.

M. Rundbakin, Dunaj II, Glockengasse 2.

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr 11, Parterre

Schelhammer & Schattera

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
menic in vrednostij

Plesni venček, ki so ga priredili ljubljanski gostilničarji in kavarnarji 12. dan t. m. na starem strelišču, je nesel po odbitih troških čistih 250 gld. Ta prebitek mi je izročila čestita zadruga gostilničarjev in kavarnarjev ljubljanskih za najrevnejše tukajšnje obrtnike, v katerih imé bodi za to imenovani čestiti zadrugi javno izrečena najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, 17. dan februarja 1896.

Župan: Grasselli I. r.

Nadstropna hiša na prodaj!

Na Karolinski zemlji, precej za botaničnim vrtom ob izhanski cesti, je hiša št. 21 na prodaj. Hiša je nova, dobro zidana. Cena 5500 gld. Plačilo na obroke. 117 4-2

Natančneje se pogoji svedó v Črni Vasi št. 8.

Št. 4592.

Razglas.

132 3-1

Podpisani magistrat naznanja s tem stavljencom za 1896. l. sledeče:

I. Glavni nabór za deželno stolno mesto Ljubljano vršil se bode letos 17. in 18. dan marca t. l. v mestni dvorani ter se bode pričel ob 8. uri popoldne, in sicer:

- dné 17. marca za izven Ljubljane pristojne, pa vsled dovoljenja prist. oblasti pred tukajšjo nabórno komisijo pozvane stavljenice;
- dné 18. marca za domače, t. j. v Ljubljano pristojne mladeniče.

II. Stavljenici, odnosno njihovi moški sorodniki, ki bodo k nabóru pozvani, imajo priti točno ter pravočasno na nabirališče.

Domačinci imajo o pravem času, t. j. do dné glavnega nabóra, prinesiti semkaj potrebne dokaze, če se oglašé za katero tu navedenih ugodnosti, namreč:

- kot kandidatje duhovskega stanú, posvečeni duhovniki ali kot nameščeni dušni pastirji (§ 31. voj. zak.);
- kot učitelji, podučitelji ali učiteljski kandidatje (§ 32. voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33. v. zak.);
- iz rodbinskih razmer (§ 34. voj. zak.);
- enoletne prezentne službe (§§ 25-29. voj. zak.).

III. Stavljenici, kateri želé kake ugodnosti po §§ 31-34. voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, zamorejo se oglašiti za slednjo ugodnost tudi še pri glavnem nabóru, če bi se jim odbila prošnja za katero prej omenjenih ugodnosti.

IV. Kdor zanemári stavno dolžnost ali sploh dolžnosti izvirajoče iz vojnega zakona, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan vojni zakon ali pa ta razglas.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
8. dan februarja 1896.

I. rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Horjulu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se bode vršil

dné 2. marca, t. j. drugi ponedeljek v postu, ob 2. uri popoldne
v županovi hiši na Ljubgojni hiš. št. 12.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Volitev načelstva in računskega pregledovalca.
5. Razni nasveti.

Dohodkov je bilo . . . 31.021 gld. 86 kr.

Izdatkov je bilo . . . 28.537 . . . 40 .

Vsega prometa je bilo 59.559 gld. 26 kr.

Zadružnikov je bilo 99, čistega dobička 149 gld.

„Hranilnica in posojilnica v Horjulu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“.

Za načelstvo:

Tomaž Zdešar I. r.

Ivan Stanovnik I. r.

Konrad Hopferwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izvežbal v največjih in najsloviitejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: E. P. Walcker v Ludwigsburg-u, W. Sauer v Frankobrodu in F. G. Weigle v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najbolje ustreči. — Priporočila pisma so na razpolago. — Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba. 23 26-16

Koverté s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Pozor!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu iz mesta in z dežele, da sem se preselil iz hiše na Sv. Petra cesti št. 4 v 119 3-2

hišo št. 8 na Sv. Petra cesti

ter se priporočam v obilno odjemanje, zagotavljaajoč pošteno postrežbo.

Ignacij Žargi, trgovina „pri nizki cení“.

Št. 109.

Razglas.

137 2-1

Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani dovolila je z odlokom dné 25. januarja 1896, št. 7893

dva nova živinska semnja v Ložu

in sicer na dan 15. marca in 10. aprila vsacega leta; ako je pa na isti dan praznik ali nedelja, ima se semenj vršiti na dan po prazniku ali nedelji.

Prva ta živinska semnja bodeta

dné 16. marca in 10. aprila 1896.

Prodajalci in kupci se vabijo, ker je upati vsestranske udeležbe.

Mestno županstvo v Ložu,

dué 18. februarja 1896.

Lah, župan.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Slovensko-nemški slovar.

Izdan na troške rajnega knezoškofa Ant. Al. Wolfa.

Uredil

M. Pleteršnik.

Dva zvezka (118 pól vél. osm.), nevezana 11 gld. 50 kr., vezana v polfranc. izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

Dunajska borza.

Dné 19. februarja.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	15		
Avstrijska zlata renta 4%	121	95		
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	45		
Ogerska zlata renta 4%	122	35		
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	15		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	989			
Kreditne delnice, 160 gld.	383	50		
London vista	120	90		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	97 1/2		
20 mark	11	82		
30 frankov (napoleonor)	9	58 1/2		
Italijanski bankovci	43	70		
C. kr. cekini	5	68		

Dné 18. februarja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158	—		
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	50		
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	50		
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142	50		
Dunavske vravnave srečke 5%	128	—		
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	—		
Posojilo goriškega mesta	112	—		
4% kranjsko deželno posojilo	98	50		
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	25		
Priporitne obveznice državne železnice	224	—		
južne železnice 3%	170	50		
južne železnice 5%	130	40		
dolenjskih železnic 4%	99	50		

Kreditne srečke, 100 gld.	198	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	136	—		
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	50		
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	75		
Salmove srečke, 40 gld.	67	75		
St. Genois srečke, 40 gld.	72	50		
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54	—		
Ljubljanske srečke	22	—		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	174	50		
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3480	—		
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	473	—		
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100	75		
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	64	—		
Montanska družba avstr. plan.	87	40		
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	163	—		
Papirnih rubljev 100	125	13		

Nakup in prodaja

zakovratnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri trefbanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kajantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh izposredniških vrednostih, papirjev in vsaki sveti za domago kaliker je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.